

Prestížní galerie sídlí v domě hrůzy

Přehlíží budějovická radnice význam Domu umění? Připravenou rekonstrukci odložila.

Tomáš Souček
redaktor MF DNES

ČESKÉ BUDĚJOVICE Přestavěná budova na náměstí Přemysla Otakara II., kde sídlí Dům umění, měla být chloubou města a jedním z výstavních projektů českobudějovické kandidatury na Evropské hlavní město kultury (EHMK) 2028. Projekt už byl hotový, stavební povolení vydané a práce mohly začít. Teď je ale všechno jinak.

Současné vedení města chce upřednostnit jiné projekty a peníze investovat do rekonstrukce letního kina. Historický dům s galerií tak nejspíše zůstane špinavou stavbou, kterou řada lidí bez domova využívá jako veřejné záchody a noclehárnu. Prestížní galerie ve městě funguje 26 let, uspořádala přes 200 výstav a dokázala do Budějovic přivést uznávané architektky a umělce z celého světa. To vše i přesto, že obývá první patro roky zanedbávaného domu.

„Je to ohromná ostuda. Umělci často reagují opravdu rozpačitě, když vidí, v jaké budově se budou

jejich díla vystavovat. Znají fotky z galerie, která vypadá dobře, ostatní prostory jsou ale v otřesném stavu. Když sem přijedou, čeká je ruina a jsou rádi, když na schodech nezakopnou o spící bezdomovce nebo nešlápnu do injekčních stříkaček. Ta budova opravdu nemá daleko do nějakého squattu,“ trápí kurátora Michala Škodu, který v galerii působí od jejího otevření.

Do letního kina chodí víc lidí Zanedbaný stav domu na prestižní adrese blízko radnice byl přitom tématem nejednoho zasedání zastupitelstva a město již má k dispozici kompletně připravený projekt na jeho rekonstrukci. Stačilo vypsát výběrové řízení na dodavatele a mohlo se začít stavět. Současné vedení radnice se však rozhodlo ho zastavit a peníze investovat jinač.

„Nákladově jsme proti sobě postavili Dům umění a letní kino Háječek. Dáváme preferenci letnímu kinu. Dům umění koalice v tuto chvíli skutečně odkládá. Raději se pustíme do jiných věcí,“ sdělil náměstek primátorky Petr Maroš (ODS). Hlavním argumentem pro

toto rozhodnutí je podle zástupců města masovější návštěvnost letního kina než galerie.

S touto argumentací však nesouhlasí ani Škoda, ani opoziční zastupitelé. Těm odkládání projektu přijde jako plýtvání veřejnými prostředky i potenciálem celé stavby. „Je to hloupé a zcela nešťastné. Projekt je připravený včetně stavebního povolení a získali jsme na něj i dotaci. To vše by mohlo v případě odkladu propadnout. Argument malé návštěvnosti mi přijde úplně lichý. Kdo by tam chodil, když to vypadá, jak to vypadá. Až se stavba opraví, určitě přiláká řadu nových návštěvníků,“ myslí si opoziční zastupitel Juraj Thoma (HOPB).

Škoda také připomíná, že nelze srovnávat návštěvnost umělecké galerie, která se zaměřuje na moderní umění a architekturu s letním kinem, které sice funguje jen tři měsíce v roce, ale láká lidi na filmové hity a komerčně úspěšné kapely.

„V Evropě a možná i celém světě je Dům umění unikát. Nemáme vlastní sbírku, propojujeme umění s architekturou a podařilo se nám sem dostat nebývalý počet před-

Originální projekt Pražský architekt Jan Šépka v roce 2016 obklopil Samsonovu kašnu vysokou barierou. Lidé se k jednomu ze symbolů Budějovic mohli dostat jen po lávce začínající v okně Domu umění. Foto: Marek Podhora, MAFRA

Proměna Dům umění měl po přestavbě nabídnout infocentrum v přízemí a průchod na dvůr, odkud vede schodiště do galerie. Vizualizace: Magistrát ČB

ních umělců z celého světa. Žádná jiná instituce jich do Česka tolik nedostala. Děláme ve světě městu velkou reklamu,“ říká Škoda.

Odklad za rok 2028

Dodal, že současné debaty podle něj mohou rozhodnout o tom, zda galerie v krajském městě vůbec přežije. Od mnohých zastupitelů totiž zaznívá názor, že pokud by se měla rekonstrukce opravdu odložit až za rok 2028, kdy budou České Budějovice Evropským hlavním městem

kultury, nemusí se již rekonstruovat vůbec. V té době už by totiž měla na Senovážném náměstí stát nová budova Alšovy jihočeské galerie a mnozí tvrdí, že dvě výstavní galerie město nepotřebuje.

„Mám pocit, že všechny tyto debaty a neustálé odklady jsou důsledkem toho, že nikdo ze zastupitelů na výstavby ani vernisáže nechodí. Politikům tak stále nedochází, co se zde odehrává a jak velký význam to má pro propagaci města,“ myslí si Škoda. Dodal také, že v roce 2028

čeká galerii výročí 30 let, které snad oslaví důstojným způsobem.

Kandidatura na EHMK je přitom dalším sporným bodem současného rozhodnutí města. Vítězná přihláška, s kterou město do soutěže vstupovalo, klade na rekonstrukci kulturní instituce velký důraz. Galerii dokonce navštívila i hodnotící komise při své závěrečné návštěvě města. Tým kandidatury spolu se zástupci města tehdy prezentovali její potenciál stát se vlivnou edukační institucí zaměřenou na umělecké vzdělání dětí.

„Kandidatura představila projekt kulturního ostrova, který propojí Jihočeské muzeum, Alšovu galerii, Dům umění a KD Slavie. Když projekt odložíme, představený koncept se rozpadne,“ myslí si Thoma.

Současné vedení krajského města si na své mezinárodní prezentaci dává opravdu záležet. Primátorka Českých Budějovic Dagmar Škodová Parmová (ODS) se proto od začátku letošního roku stihla sejít s delegacemi z Německa i Francie, vietnamským velvyslancem, zástupci správního města Linec nebo s nejvyššími představiteli evropských univerzit. Přitom uznávanou galerií, která funguje pod správou města a dělá mu ve světě reklamu, odsouvá radnice do pozadí.

Když ulici ucpou auta, sypač pojedě pomáhat jinam

ČESKÉ BUDĚJOVICE Pět velkých sypačů na silnici a osm menších na chodníky či cyklostezky. Nejen tato, ale i další technika a pracovníci společnosti FCC České Budějovice se budou přes zimu starat o údržbu vozovek a komunikací v krajském městě.

Radní schválili plán údržby. „Do něj jsme promítli zkušenosti z předchozích let. Jde například o sledování vytiženosti jednotlivých silnic. Na místo, kde je aktuálně zácpa, nevyšleme v ten okamžik sypač,“ zmínil Roman Braný, ředitel FCC České Budějovice.

Jako v předešlých zimních obdobích funguje propojení služby GPS s programem jednotlivých tras úklidu. Vznikl také nový seznam zastávek MHD, přičemž pro údržbu jsou upřednostněny logicky ty, kde je hodně cestujících - to znamená například kolem nádraží, na Senovážném náměstí u pošty a podobně. Ty budou čistit v nepřetržitém režimu podle potřeby.

Stejně jako loni bude FCC na chodníky používat šterkovou drť, která se ukázala jako lepší než písek a používá se na údržbu chodníků například v Táboře nebo také v rakouských městech. Firma FCC má ve skladech připravených 1 300 tun soli, 300 tun písku a 300 tun šterkové drti. Zimní období platí od 1. listopadu do konce března.

„I v letošním roce poskytne město občanům zdarma posypový materiál,“ doplnil náměstek primátorky Michal Šebek. Na jednu nemovitost či vchod bude k dispozici 40 kilo písku. (mrk)

Most přes Vltavu v Týně skládají z 28 nosníků

Už se rýsuje V Týně nad Vltavou stavbaři ukládají na pilíře nosníky, které budou tvořit novou mostovku. Auta se po dokončeném mostě projedou nejpozději v červenci příštího roku. Foto: Petr Lundák, MAFRA

TÝN NAD VLTAVOU Nad levým břehem řeky Vltavy se tyčí několik desítek metrů dlouhé rameno vysokozdvížeňového jeřábu. Z jeho nejvyššího bodu vede lano, na jehož konci se ve větru otáčí jeden z 28 nosníků, které budou tvořit základ pro nosnou konstrukci nového mostu.

Jeřáb s více než desetitunovým nákladem opatrně manipuluje nad střechami přilehlých domů, čechrá s ním koruny nejvyšších stromů a pomalým pohybem ho spouští před dělníky stojící na rozeštavených pilířích. Vše je přesné, nikdo nepolevuje v ostražitosti.

Firma Eurovia začala s kompletní přestavbou mostu v Týně nad Vltavou v červenci a na dokončení má ještě celý rok. Výsledky její práce jsou dobře vidět už nyní. Přes řeku nejprve zřídila provizorní most pro auta do 3,5 tuny a následně začala s demolicí toho starého. Na jeho místě vzniká stavba zcela nová.

„Konstrukci mostu vytvoříme pomocí 28 nosníků. Každý z nich je originál, jejich délka i váha se tak liší kus od kusu. V průměru ale měří okolo dvanácti metrů a váží od dvanácti do patnácti tun,“ popsala technické detaily Iveta Štočková, mluvčí skupiny Vinci, již je Eurovia součástí.

Doplnila, že po dokončení bude most dlouhý 130 metrů a jeho střední část sloužící k proplouvání lodí, bude šest metrů nad hladinou řeky. Šířka mostu se pak díky dvěma novým cyklopruhům zvětší z devíti na 13,6 metru. Stavbu chce Eurovia dokončit do července příštího roku.

„Na umístění nosníků máme měsíc, půlka je již hotová. Následně nás čeká výstavba bednění, betonování a budování vozovky. Pak je potřeba osadit veškeré příslušenství, jako značky či zábradlí. Součástí projektu jsou i drobné terénní úpra-

vy a napojení mostu na stávající komunikaci,“ vysvětlila Štočková.

Připomněla rovněž, že firma most staví v režimu design and build, což u podobných projektů není zcela běžné. Eurovia tak kromě samotné výstavby celý projekt navrhovala.

Velkou péčí pak museli pracovníci věnovat také samotným nosníkům, které kvůli velkým rozměrům nebylo snadné dopravit na místo.

„Trasu pro převoz velkých komponentů vybíráme i s měsíčním předstihem. Vše si musíme dopředu naplánovat a trasu projet, abychom věděli, že se nákladní auta všude vytočí,“ přiblížila mluvčí.

250 milionů korun bude stát kompletní přestavba mostu v Týně nad Vltavou.

12 metrů je délka nosníků. Jejich váha se pohybuje v rozmezí 12 až 15 tun.

Přesun takto velkého nákladu může podle Štočkové značně omezit dopravu. Je proto důležité vše naplánovat, aby kamiony na silnici vyjely v době, kdy je provoz nejklikdnější. Náklad putoval do Týna ze středočeských Třebostovic.

„Nosníky se na most musí ukládat v konkrétním pořadí. Každý z nich má své vlastní číslo a kamiony sem přijíždějí postupně. Největší část trasy zvládl přes noc a teď čekají před městem, až na ně přijde řada,“ popisovala včera dopoledne.

Rekonstrukce mostu vyjde přibližně na 250 milionů. Důvodem pro jeho celkovou přestavbu byl především špatný technický stav.

— **Tomáš Souček**